

Sygn. akt III CSK 181/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z powództwa Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w K.  
przeciwko syndykowi masy upadłości S. sp. z o.o. w K.  
i Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta R.  
o ustalenie,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 31 stycznia 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego syndyka masy S. sp. z o.o. w K.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 22 marca 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 marca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie o ustalenie nieważności umowy oddalił apelację pozwanej S. , spółki z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 25 maja 2017 r.

Pozwana wniosła skargę kasacyjną, wskazując na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, dotyczące granic związania prawomocnym wyrokiem nie tylko sądu wydającego wyrok i stron procesu, ale także innych organów publicznych, w tym innych sądów, oraz dopuszczalności uzależniania mocy wiążącej wyroków sądowych od późniejszej oceny sposobu prowadzenia postępowania sądowego, aktywności stron, prezentowanych dowodów i twierdzeń,

a także motywów wystąpienia z powództwem. Ponadto skarżąca wskazała, że zagadnienie prawne dotyczy sytuacji, w której ważność umowy wiążącej strony była już raz badana przez sąd, a obecnie jej ważność badana jest w związku powództwem osoby trzeciej, w tym przypadku Naczelnika [...] Urzędu Skarbowego w K..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zdaniem skarżącej, przyczynę kasacyjną uzasadniającą przyjęcie skargi do rozpoznania stanowi istotne zagadnienie prawne dotyczące granic związania prawomocnym wyrokiem nie tylko sądu, który wydał zaskarżony wyrok, ale także innych organów publicznych. W ocenie skarżącej, ważność umowy będąca przedmiotem sporu między jej stronami, zakończonego prawomocnym wyrokiem niepodważającym tej ważności, nie może więc być ponownie badana w innej sprawie wszczętej przez osobę trzecią.

Niezależnie od nietrafności tego zapatrywania, trzeba podkreślić, że zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania – jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, odwołując się do istoty skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia realizującego przede wszystkim interes publiczny – musi być jurydycznie nowe lub szczególnie doniosłe i mieć znaczenie dla rozwoju prawa w ogóle albo znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Podniesione przez skarżącą argumenty nie mają cech takiego zagadnienia, zwłaszcza że zostały sformułowane z pominięciem albo celowym nieuwzględnieniem poważnego dorobku jurysdykcyjnego Sądu Najwyższego, a także doktryny prawniczej, poświęconego analizie prawomocności materialnej orzeczeń sądowych oraz jej oddziaływania także na inne orzeczenia, zwłaszcza toczące się z udziałem innych osób.

Należy więc tylko krótko przypomnieć, że wyrażona w art. 365 k.p.c. moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu ma dwa aspekty; jeden odnosi się do samego istnienia prawomocnego orzeczenia, a drugi przejawia się w mocy wiążącej rozstrzygnięcia zawartego w treści orzeczenia. Z tego powodu prawomocność orzeczenia sprawia, że nikt nie może negować faktu istnienia orzeczenia i jego określonej treści, bez względu na to, czy był czy też nie był stroną

w postępowaniu, w wyniku którego zostało wydane to orzeczenie. Moc wiążąca takiego orzeczenia natomiast – pomijając szczególne, przewidziane przez ustawę przypadki orzeczeń oddziałujących *erga omnes* – działa w innych sprawach tylko wtedy, gdy występują w nich te same strony, chociażby w odmiennych rolach procesowych. Tylko wtedy sąd rozpoznający między tymi samymi stronami kolejną sprawę musi przyjąć, że dana kwestia prawna kształtuje się tak jak przyjęto to wcześniej w prawomocnym wyroku, w granicach powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.).

W tej sytuacji kwestionowana przez skarżącą moc wiążąca orzeczenia wydanego w innej sprawie nie działa w innej sprawie toczącej się między innymi stronami, z udziałem i z inicjatywy osoby trzeciej, zwłaszcza że waloru wiązania nie mają motywy wcześniejszego prawomocnego wyroku.

Z tych względów, ale przede wszystkim z powodu braku jakichkolwiek rzeczowych argumentów w uzasadnieniu wniosku o przyjęcia skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).